

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puzkarski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **A.P.**

wobec której warunkowo umorzono postępowanie o czyn z art. 271 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 lipca 2023 r.
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść
od postanowienia Sądu Rejonowego w Kutnie
z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt II K 361/20, II Ko 194/22,
o podjęciu postępowania warunkowo umorzonego
wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie
z dnia 19 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 361/20,

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie w przedmiocie podjęcia postępowania karnego warunkowo umorzonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 19 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 361/20;**
- 2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 19 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 361/20, postępowanie prowadzone przeciwko A.P. o czyn z art. 271 § 2 k.k. zostało warunkowo umorzone na okres próby wynoszący rok (pkt 1). Jednocześnie Sąd Rejonowy orzekł od A.P. świadczenie pieniężne w kwocie 200 zł na rzecz

Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej (pkt 2) i obciążył ją kosztami procesu (pkt 3). Powyższy wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się z dniem 27 sierpnia 2020 r.

Postanowieniem z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt II K 361/20, II Ko 194/22, Sąd Rejonowy w Kutnie podjął wobec A.P. postępowanie warunkowo umorzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 19 sierpnia 2020 r. w sprawie II K 361/20. Wobec niezaskarżenia tego postanowienia przez żadną ze stron stało się ono prawomocne.

Od powyższego postanowienia kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k., na korzyść A.P., wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył je w całości i zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 68 § 4 k.k., polegające na wydaniu w dniu 23 marca 2022 r. postanowienia o podjęciu warunkowo umorzonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 19 sierpnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt II K 361/20 postępowania karnego, przeciwko A.P. w sytuacji, kiedy w dacie jego wydania upłynął okres 6 miesięcy od zakończenia rocznego okresu próby wyznaczonego oskarżonej, a który to zakończył swój bieg w dniu 27 lutego 2022 r., co skutkowało wykluczeniem dopuszczalności prowadzenia po wskazanym terminie postępowania i pociągnięcia A.P. do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 271 § 2 k.k.”. Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Badając dopuszczalność tej kasacji Sąd Najwyższy uznał, że prawomocne postanowienie sądu o podjęciu postępowania warunkowo umorzonego należy do kategorii orzeczeń, o których mowa w art. 521 § 1 k.p.k. Kończy ono bowiem incydentalne postępowanie następce, uregulowane w rozdziale 57 Kodeksu postępowania karnego i przesądza o dopuszczalności prowadzenia od nowa postępowania karnego w danej sprawie.

Rzeczywiście zaskarżone postanowienie zostało wydane z rażącym naruszeniem art. 68 § 4 k.k. Zgodnie z tym przepisem, warunkowo umorzonego postępowania nie można podjąć później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia

okresu próby. Wyrok warunkowo umarzający postępowanie został wydany w dniu 19 sierpnia 2020 r., uprawomocnił się z dniem 27 sierpnia 2020 r. Zgodnie z art. 67 § 1 k.k., w przypadku warunkowego umorzenia postępowania okres próby biegnie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Tym samym okres próby w stosunku do A.P. upłynął w dniu 27 sierpnia 2021 r. W konsekwencji możliwość podjęcia postępowania warunkowo umorzonego wygasła z dniem 27 lutego 2022 r. Tymczasem zaskarżone kasacją postanowienie o podjęciu tego postępowania zostało wydane w dniu 23 marca 2022 r., a uprawomocniło się z dniem 20 kwietnia 2022 r., a więc po upływie ustawowego terminu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że po upływie okresu próby i dalszych 6 miesięcy nie jest dopuszczalne podjęcie postępowania warunkowo umorzonego. Z upływem tego terminu dochodzi co do zasady do pełnej rehabilitacji sprawcy. Odżywa zatem domniemanie niewinności, a sprawca może uchodzić za osobę, która przestępstwa nigdy nie popełniła (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2023 r., III KK 585/22). Upływ okresu, o którym mowa w art. 68 § 4 k.k., oznacza, że umorzenie postępowania karnego przestaje być warunkowe, lecz *ex lege* staje się ostateczne. Po upływie tego okresu oskarżony nie może ponosić żadnych negatywnych skutków popełnienia przestępstwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2020 r., IV KK 262/19).

Podsumowując, podjęcie warunkowo umorzonego postępowania po upływie terminu określonego w art. 68 § 4 k.k., stanowi rażące naruszenie prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., mające istotny wpływ na treść orzeczenia. Osoba, wobec której warunkowo umorzono postępowanie, ponosi bowiem konsekwencje prawne, których zgodnie z ustawą ponosić już nie może.

Mając to na względzie należało uchylić zaskarżone kasacją postanowienie i umorzyć postępowanie w przedmiocie podjęcia postępowania uprzednio warunkowo umorzonego w sprawie o sygn. akt II K 361/20. Eliminacja zaskarżonego postanowienia z systemu prawa powoduje, że nie jest dopuszczalne prowadzenie od nowa postępowania karnego uprzednio warunkowo umorzonego (nie ziszcza się przesłanka z art. 551 zd. 1 k.p.k.).

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 632 pkt 2 k.p.k. i art. 638 k.p.k.
Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak na wstępie.

(TM)

[ł.n]